

Служба „Преса
и информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 44/15
Люксембург, 28 април 2015 г.

Реформата на съдебната система на ЕС

Съдът на Европейския съюз неотдавна внесе предложение за реформа на европейската съдебна система, което получи принципното одобрение на Съвета на Европейския съюз и в момента се разглежда от Европейския парламент. Предложението за реформа е от изключителна важност, тъй като цели трайно да укрепи ефективността на правосъдието в интерес на европейските граждани.

Контекстът на предложението: увеличеният брой на делата и прекомерната им продължителност

От години Общият съд е в изключително затруднено положение заради непрекъснатото увеличаване на отнасяните до него спорове: броят на образуваните пред този съд дела нарасна от 398 през 2000 г. до 912 през 2014 г. Изглежда, че това увеличаване е от структурен характер и има изгледи то да продължи.

За да се реши проблемът, вече бяха взети редица мерки, които доведоха до значително нарастване на ефективността и до забележителни постижения от гледна точка на броя на приключените дела. Въпреки тези усилия обаче за Общия съд се оказа невъзможно да овладее темпа на увеличаване на натрупаните нерешени дела. Поради това при настоящите условия Общият съд не е в състояние трайно и ефективно да се справя с растящите по брой и сложност спорове, които трябва да решава.

В резултат от този структурен дисбаланс, който се и задълбочава, сроковете, в които Общият съд решава по-сложните, например икономическите дела, станаха особено продължителни. Тук е необходимо да се припомни, че прекомерната продължителност на производството би могла да съставлява нарушение на правото на решаване на делото в разумен срок, закрепено в член 47 от Хартата на основните права, и излага Съюза на риска да бъде осъждан да плаща обезщетения, чиято финансова тежест ще трябва да бъде поета от бюджета на Съюза. Всъщност за една година пред Общия съд вече са предявени **пет ища за обезщетение**, като общият размер на търсените с тях обезщетения за вреди възлиза на **26,8 милиона евро**.

Предлаганото от Съда решение

Още през 2011 г. в отговор на това предизвикателство Съдът изготви предложение, което включваше увеличаване на броя на съдиите в Общия съд от 27 на 39 души. Предложението получи положително становище от Европейската комисия, одобрение на първо четене от Европейския парламент и принципно съгласие от Съвета, но въпреки това не бе прието, тъй като държавите членки не успяха да постигнат съгласие по начина за определяне на тези допълнителни съдии.

През 2014 г., по предложение на председателството на Съвета и с оглед на влошаването на проблема спрямо 2011 г., Съдът усъвършенства предложението си.

Всъщност актуализираното предложение за реформа цели да укрепи цялостната ефективност на съдебната система на Съюза и да осигури **структурно и трайно** решение на проблемите.

Важно е да се подчертае, че това предложение е плод на интензивни дискусии и обмен на становища между трите съдилища, които съставят институцията (Съдът, Общият съд и Съдът на публичната служба), в хода на които Общият съд изрази предпочитание за създаването на специализиран съд, а Съдът на публичната служба подкрепи предлаганото решение. Тъй като опитът (в частност от увеличаването на броя на съдебните помощници и създаването на специализиран съд) показва, че няма трайна алтернатива, Съдът, който представлява институцията, представи предложението, което днес е пред европейския законодател.

Какво включва предложението на Съда?

Съдът предлага да се създадат 21 поста за съдии, които да подсилят състава на Общия съд на три етапа, както следва:

- през 2015 г.: увеличаване на състава с 12 съдии,
- през 2016 г., при обновяването на състава на Общия съд, броят на съдиите се увеличава със 7 души чрез вливане на Съда на публичната служба в Общия съд, с което броят на съдиите в Общия съд става 47,
- през 2019 г., при следващото обновяване на състава на Общия съд, броят на съдиите последно се увеличава с девет души, с което съдиите стават общо 56.

Разделянето на процеса на три етапа е оправдано по организационни съображения (следва се непрекъснатото развитие на отнасяните до Общия съд спорове) и по бюджетни причини (по-добре е бюджетните последици от предлаганата реформа да се разсрочат за няколко бюджетни години).

Важно е да се напомни, че в този смисъл предложението не само отговаря на непосредствените нужди на Общия съд, но и най-вече следва трайно да подобри ефективността на европейската съдебна система като цяло.

Първо, осъществяването на предложението ще позволи на Общия съд да **пресече нарастването на броя на нерешените дела** и да започне да изчиства натрупаните дела. Така продължителността на производството пред Общия съд ще намалее и ще бъдат ограничени рисковете от осъждане на Съюза заради неизпълнение на задължението за произнасяне в разумен срок.

По-нататък, **структурата на съдебната власт** на Съюза ще се **опрости**, цялостната ѝ ефективност ще се засили и ще се създадат по-благоприятни условия за последователност в съдебната практика, тъй като само една юрисдикция — Съдът — ще има правомощието като по-горна инстанция да следи за еднаквото тълкуване на правото.

Според Съда благодарение на тази реформа Общият съд ще придобие и повече гъвкавост при разглеждането на делата: с оглед на добрата организация на правораздаването той ще може да включи повече или по-малко съдии в даден състав или в няколко състава в зависимост от значението и изискванията на всяко дело и движението на броя на спорите. С това реформата цели също така да създаде възможност за запазване и непрекъснато подобряване на качеството и сигурността на правосъдието, което се осъществява в името на европейските граждани.

Накрая, не бива да се забравя, че непрекъснато нараства и броят на споровете пред Съда. Укрепването на Общия съд ще открие възможност евентуално да му бъдат прехвърлени някои правомощия на Съда, което е **единственото решение**, което Договорите предвиждат в случай на извънредно натоварване на Съда.

Финансово отражение на предложението

По молба на бюджетните и законодателните органи Съдът прие да се намалят с 25 % общите разходи по реформата.

В следствие на това общите нетни разходи по реформата за всичките ѝ три етапа възлизат на **13,875 милиона евро** годишно, което е около 0,01 % от бюджета на Съюза (135 милиарда евро). Това означава 23 % увеличение спрямо разходите по реформата, която беше предложена през 2011 г., докато за същия период обемът на работата на Общия съд нарасна с 43 %.

Във връзка с това следва да се подчертае, че ако не бъде взето решение в най-кратки срокове, проблемът ще продължи бързо да се влошава в ущърб на гражданите и бюджета на Съюза. Всъщност предвид обема на съответните финансови потоци рисковете, които липсата на трайно решение създава за доброто функциониране на вътрешния пазар, са твърде големи. Размерът на налаганите от Комисията глоби, които се оспорват пред Общия съд, и размерът на подлежащите на възстановяване средства по делата за държавни помощи са от порядъка на милиарди евро, а до постановяването на съдебно решение тези суми остават блокирани и не се вливат на вътрешния пазар.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708